

שלומיאל ושליומזל

מה ההבדל בין שלומיאל לשליומזל? הא?

מישהו חכם, ניסח זאת פעם כך: השלומיאל הוא זה ששופך את המרק על המכנסיים של השליומזל... אני לא יודע אם זה נכון, אבל דבר אחד אני יודע: ששלומיאליות ושליומזליות – אינן גזרת גורל. הן נתונות לבחירה שלנו!!!

נקח, לדוגמא, סיטואציה מהחיים:

שני עובדים מאחרים לעבודה. הבוס פונה לשניהם ושואל לסיבת האיחור, והתשובות כדלהלן:

אחד מהם עונה: הלכתי אתמול לישון מאוחר, וחשבתי שאצליח לקום בזמן בבוקר. אבל כשהשעון צלצל הייתי כל כך עייף, שכיבתי אותו והמשכתי לישון... התכנית שלי היתה לקום אחרי כמה דקות, אבל כשהתעוררתי בפעם הבאה היה זה שעה מאוחר יותר... הייתי כל כך מתוסכל מכך שקמתי מאוחר, ומשום כך התנהלתי בחוסר ריכוז, ושפכתי על עצמי את הקפה... בגלל זה יצאתי מהבית מאוחר, הפסדתי את האוטובוס, ועכשיו הגעתי...

ואילו השני משיב: השעון המעורר כנראה לא צלצל הבוקר... עובדה: התעוררתי שעה מאוחר מהשעה בה תכננתי לקום!!! ניסיתי להזדרז בשביל לפצות על האיחור, אבל מרוב זריזות – נשפך עלי הקפה שאשתי הכינה לי, והניחה על קצה השולחן... החלפתי בגדים במהירות הבזק ורצתי לתחנה, אבל אז עבר לי האוטובוס מול הפנים, ולמרות שצעקתי לנהג ודפקתי על הדלת הוא לא הסכים לפתוח... בקיצור: אני לא אשם בכלל!!!

שני האנשים הללו, תיארו למעשה את אותה סיטואציה, כל אחד מנקודת מבטו שלו:

הראשון – תיאר את הסיטואציה כ'שלומיאל'... מתיאורו עולה כי הוא נהג בחוסר אחריות ובחוסר ריכוז, שהובילו לתוצאה: איחור לעבודה.

השני לעומת זאת – תיאר את הסיטואציה כ'שליומזל'... על פי תיאורו, לא היה לו כל חלק בהתרחשויות... הוא פשוט הובל בעל כרחו אל האיחור, שלא באשמתו... פשוט מזל רע!!!

כעת, הבה נשאל: איזו גישה תהיה מועילה יותר בחיים, ותוביל את בעליה להצלחה? השלומיאליות – או השליומזליות?

סקר קצר שערכתי, ואני מזדהה עם תוצאותיו – הביא למסקנה כי מרביתנו סבורים שהגישה השלומיאלית היא זו שתביא את בעליה להצלחה רבה יותר, וזאת מסיבה פשוטה ביותר:

השלומיאל – יוכל בפעם הבאה להקדיש תשומת לב רבה יותר, לנהוג באחריות רבה יותר, ולחסוך מעצמו התרחשויות דומות... השליומזל, למעשה, כלוא בשליומזליות שלו... ההתרחשויות הרי לא היו תלויות בו כלל, וממילא – אין לו השפעה עליהן, והוא אינו יכול לעשות מאומה בכדי למנוע את השנותן...

ובכל זאת, הבה נשאל שאלה נוספת: אין גישה אנשים נוטים יותר לאמץ את הגישה השלומיאלית – או את הגישה השליומזלית?

ובכן, למרבה ההפתעה, נראה שכאן התשובה הפוכה בדיוק... מרבית האנשים יאמצו את הגישה השליימזלית, זו שהם יודעים כי לא תקדם אותם אל עבר ההצלחה, וינסו להסיר מעצמם את האחריות להתרחשויות שגרמו להם מבוכה...

מדוע?

פשוט מאד... משום שבטווח הקצר – השליימזליות משתלמת... היא חוסכת את הצורך בהתנצלויות, ואולי אפילו בתיקון המעוות...

הבעיה היחידה היא, שבטווח הארוך – השליימזליות הזו אינה משתלמת, משום שהיא אמנם מסירה את האחריות שלנו למחדלים כאלו ואחרים, אולם בה במידה היא גם שוללת מאתנו את ההזדמנות להשתנות ולמנוע מחדלים דומים בעתיד...

ובכן, בבעיה הזו, בדיוק, מתמקד ספר הקומיקס החדש: "שלומי ושלייזי".

הוא מתאר סיטואציות מעולמם של שני ילדים, האחד – שלומי – נוהג לאורך כל הדרך כשלומיאל, ואילו השני – שלייזי – נוהג כשליימזל... הסיטואציות משעשעות, מקוריות, וממחישות היטב את ההבדל בין שתי הגישות לחיים: בין הגישה המסירה אחריות – לבין זו הנוטלת אחריות... בין הגישה שטוענת: "סליחה, טעיתי" – לבין הגישה שדבקה בטענה המסורתית: "עשו לי!".

המטרה הברורה הינה, להביא את הקורא הצעיר לאמץ את הגישה השלומיאלית במצבים של כשלון או מחדל, מתוך הנחה שגישה זו – הינה הצעד הראשון בדרך לשינוי מבורך!

ושיהיה בהצלחה!!!